

Latvijas Bankas noteikumu projekta "Grozījumi Latvijas Bankas 2022. gada 24. oktobra noteikumos Nr. 226 "Noteikumi par elektronisko informācijas apmaiņu ar Latvijas Banku"" anotācija

Nosaukums	Grozījumi Latvijas Bankas 2022. gada 24. oktobra noteikumos Nr. 226 "Noteikumi par elektronisko informācijas apmaiņu ar Latvijas Banku" (turpmāk – noteikumu projekts)
Dokumenta veids	Latvijas Bankas noteikumi
Izdošanas pamatojums	Kredītu reģistra likuma 13. un 17. pants, 24. panta otrā daļa, 31. panta ceturtdaļa, 38. panta piektā daļa, 39. panta ceturtdaļa un 40. panta trešā daļa, Latvijas Bankas likuma 63. panta otrā daļa, Kredītiestāžu likuma 50. panta otrā un trešā daļa un 105. ¹ pants, Apdrošināšanas un pārapdrošināšanas likuma 41. panta astotā daļa, Apdrošināšanas un pārapdrošināšanas izplatīšanas likuma 61. pants, Ieguldījumu brokeru sabiedrību likuma 37. panta pirmā daļa un 45. panta septītā daļa, Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likuma 72. panta otrā daļa, 75. ¹ panta ceturtdaļa un 77. panta piektā daļa, Valsts fondēto pensiju likuma 14. panta trešā daļa, Privāto pensiju fondu likuma 36. panta devītā daļa un 40. panta vienpadsmitā daļa, Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 59. panta pirmā un astotā daļa un 81. panta septītās daļas 23. punkts, Ieguldītāju aizsardzības likuma 5. ¹ panta trešā daļa un 11. panta trešā daļa, Noguldījumu garantiju likuma 11. panta 2. un 3. punkts un 25. panta 6. ¹ daļa, Finanšu instrumentu tirgus likuma 4. ² pants, 100. ⁴ panta pirmās daļas 5. punkts un 137. ² panta trešās daļas 1. un 2. punkts, Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma 48. panta pirmā daļa, Krājaizdevu sabiedrību likuma 2. panta septītā daļa un 20. panta trīspadsmitā daļa un Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma 37. ¹ pants
Mērķis un būtība	<p>Atbilstoši Latvijas Bankas 2022. gada 24. oktobra noteikumu Nr. 226 "Noteikumi par elektronisko informācijas apmaiņu ar Latvijas Banku" (turpmāk – noteikumi Nr. 226) 1. punktam noteikumi Nr. 226 nosaka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kārtību, kādā Kredītu reģistra dalībnieks, Kredītu reģistra dalībnieks ar ierobežotu statusu un Valsts kase iekļauj ziņas Kredītu reģistrā, labo vai anulē, kā arī pieprasa un saņem Kredītu reģistrā iekļautās ziņas; • maksas par Kredītu reģistra izmantošanu apjomu un maksāšanas kārtību; • statistisko datu iesniegšanas kārtību; • citas finanšu tirgus dalībnieku uzraudzības un noregulējuma funkcijas nodrošināšanai nepieciešamās informācijas iesniegšanas kārtību.

Noteikumu Nr. 226 3.punkts noteic, ka informācijas apmaiņai izmanto šādas drošības sistēmas – paaugstinātās drošības sistēmu, nebanku statistikas sistēmu un datu ziņošanas sistēmu.

Noteikumos Nr. 226 ir ietverts gan vispārējs regulējums attiecībā uz informācijas apmaiņai izmantojamo drošības sistēmu izmantošanu (informācijas apmaiņas drošības noteikumi u. c.), gan regulējums, kas nepieciešams konkrēta veida informācijas apmaiņas nodrošināšanai (licenču piešķiršana, lietotāju tiesības u. c.).

Par drošības sistēmās izmantojamo informācijas apmaiņas veidu papildināšanu

Papildu elastīguma attiecībā uz informācijas apmaiņu nodrošināšanai tiek ieviests vēl viens informācijas apmaiņas veids – tiešsaistes komunikācija, kuru varēs izmantot arī failu apmaiņai. Līdz šim šāds informācijas apmaiņas veids bija pieejams tikai tiešsaistes ziņojumiem zibmaksājumu un Zibsaišu reģistra jomā. Paredzēts piešķirt arī papildu licences jaunajam informācijas apmaiņas veidam.

Vienlaikus informācijas apmaiņas subjektiem tiešsaistes komunikācijas nodrošināšanā būs iespēja izmantot ne tikai Latvijas Bankas izsniegtos, bet arī pašu autentifikācijas līdzekļus (sertifikātus), ja tie atbildīs noteikumu Nr. 226 prasībām – tos būs izsniedzis uzticams sertifikācijas pakalpojumu sniedzējs, autentifikācijai un elektroniskai parakstīšanai tiks izmantots ECDSA-384 algoritms un tos varēs savietot ar paaugstinātās drošības sistēmu.

Par nebanku statistikas sistēmas nosaukuma maiņu un pārmaiņām tās lietotāju pārvaldībā

Ņemot vērā to, ka nebanku statistikas sistēmu informācijas apmaiņai izmantos ne tikai nebankas (proti, statistisko datu sniedzēji, kas nav finanšu tirgus dalībnieki) statistisko datu iesniegšanai, bet arī finanšu tirgus dalībnieki uzraudzības un citu datu iesniegšanai, sistēmas nosaukums tiek mainīts pret "elektronisko pārskatu sistēmu" un efektīvākai lietotāju pārvaldībai finanšu tirgus dalībnieki savus elektronisko pārskatu sistēmas lietotājus pārvaldīs vienoti, izmantojot paaugstinātās drošības sistēmu. Līdz 2025. gada 30. jūnijam paredzēts pārejas periods, kura laikā varēs izmantot arī līdzšinējo sistēmas lietotāju pārvaldības risinājumu.

Citos Latvijas Bankas noteikumos, kuros minēta atsauce uz nebanku statistikas sistēmu saskaņā ar noteikumiem Nr. 226, tās nosaukums tiks atbilstoši aktualizēts

	<p>vienlaikus ar citiem attiecīgajos Latvijas Bankas noteikumos nepieciešamajiem grozījumiem. Līdz tam atsaucē uz nebanku statistikas sistēmu saskaņā ar noteikumiem Nr. 226 būs saprotama kā atsaucē uz noteikumos Nr. 226 minēto elektronisko pārskatu sistēmu.</p> <p>Par paaugstinātās drošības sistēmas lietotāju papildu licenču maksas samazināšanu</p> <p>Ņemot vērā to, ka 2024. gada laikā Latvijas Bankā tika ieviesti nozīmīgi paaugstinātās drošības sistēmas izmantošanas efektivizācijas pasākumi, šīs infrastruktūras uzturēšanas izdevumi ir būtiski samazinājušies un tas attiecas arī uz papildu licenču uzturēšanas izmaksām. Tādēļ gada maksa reģistra uzturēšanas izdevumu par paaugstinātās drošības sistēmas papildu licenci segšanai tiek samazināta no 14.93 <i>euro</i> līdz 3.06 <i>euro</i>.</p> <p>Par citām pārmaiņām</p> <p>Ņemot vērā, ka nav lietderīgi regulēt minimāli reģistrējamo paaugstinātās drošības sistēmas lietotāju skaitu, minētā norma no noteikumiem Nr. 226 tiek svītrotā.</p> <p>Svītrotā arī norma par atsevišķu neaktuālo kriptogrāfijas algoritmu turpmāku izmantošanu, paredzot iespēju tos izmantot līdz 2025. gada 31. maijam un tādējādi izslēdzot nepieciešamību veikt papildu darbības pirms jau izsniegto autentifikācijas līdzekļu izmantošanas termiņa beigām.</p> <p>Vēl lielāka elastīguma nodrošināšanai failu apmaiņas servisa lietotāju skaits katram dalībniekam palielināts no sešiem līdz 10.</p> <p>Mainītas drošības sistēmas e-pasta un tiešsaistes tīmekļvietnes adreses, vienlaikus nodrošinot arī turpmāku sasniedzamību, izmantojot līdzšinējās adreses.</p>
<p>Leģitīmais mērķis</p>	<p>Noteikumu projekta leģitīmais mērķis ir citu personu tiesību aizsardzība un sabiedrības labklājības nodrošināšana. Konkrēti, leģitīmais mērķis – sabiedrības labklājība – tiek sasniegts, īstenojot statistisko datu un finanšu tirgus dalībnieku uzraudzības, noregulējuma un kompensāciju izmaksas sistēmu nodrošināšanai nepieciešamās informācijas drošu un efektīvu apmaiņu ar Latvijas Banku, t. sk. pāreju uz efektīvu, drošu un plaši izmantotu personu autentifikācijas risinājumu. Savukārt leģitīmais mērķis – citu personu tiesību aizsardzība – tiek sasniegts, statistisko datu un finanšu tirgus dalībnieku uzraudzībai, noregulējuma piemērošanai un kompensāciju izmaksas sistēmu nodrošināšanai nepieciešamās informācijas, kura nav statistiskie dati, drošu un efektīvu</p>

	apmaiņu veicot tādā veidā, kas nodrošina informācijas konfidencialitāti un attiecīgi aizsargā statistisko datu un citas minētās informācijas sniedzēju tiesības un tiesiskās intereses.
Samērīgums	<p>Noteikumu projektā paredzētais regulējums attiecas uz tādas informācijas apmaiņu, kuru konkrētajam subjektam (informācijas sniedzējam) ir pienākums sniegt atbilstoši citam normatīvajam aktam, kas noteic šīs informācijas sniegšanu Latvijas Bankai.</p> <p>Līdz ar to noteikumu projektā paredzētais regulējums kopumā nemaina informācijas sniedzēju loku, informācijas apjomu un informācijas apmaiņas kārtību, bet paredz papildu iespējas informācijas apmaiņai, kuras izmantojamas tad, ja attiecīgajam informācijas apmaiņas subjektam tas ir piemērotāk.</p> <p>Ievērojot minēto, noteikumu projekta prasības ir samērīgas un pēc būtības nemaina informācijas sniedzēju administratīvo slogu, atsevišķos gadījumos to pat samazinot.</p>
Spēkā stāšanās	2025. gada 1. aprīlī.
Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	Nav ietekmes uz Latvijas Bankas budžeta ieņēmumiem vai izdevumiem, t. sk. saistībā ar samazināto maksu par papildu licencēm, jo līdzvērtīgi samazinās arī izdevumi.
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	Atbilstoši noteikumu projektā paredzētajam regulējumam noteikumi Nr. 226 būs piemērojami, ievērojot arī citos normatīvajos aktos paredzēto vai Latvijas Bankas tīmekļvietnē noteikto informācijas apmaiņas veidu, tādējādi ar noteikumu projektu kopumā netiek mainīts informācijas sniedzēju administratīvais slogs.
Saistītie dokumenti	Nav.
Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Noteikumu projektu nav nepieciešams saskaņot ar Eiropas Centrālo banku.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	Noteikumu projekts tiks publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļas "Tiesību akti" apakšsadaļā "Sabiedrības līdzdalība", un divu nedēļu laikā no publicēšanas dienas par to būs iespējama sabiedrības līdzdalība. Vienlaikus par noteikumu projektu un notiekošo sabiedrības līdzdalību papildus tiks informētas paaugstinātās drošības sistēmas dalībnieku kontaktpersonas.
Saskaņošanas rezultāti	Informācija tiks aktualizēta pēc sabiedrības līdzdalības noslēguma.